

Regístrate gratis   Suscríbete   Lee La Vanguardia en

Iniciar sesión

Jueves, 30 de enero 2014

LAVANGUARDIA.com | Alt Pirineu y Aran

Trempe divulga los primeros textos escritos en catalán

La exposición 'Els orígens de la llengua catalana' reivindica el valor patrimonial de la lengua con documentos del siglo XVI y XVII

Alt Pirineu y Aran | 29/01/2014 - 12:58h | Última actualización: 29/01/2014 - 21:08h

Exposición 'Els orígens del català: Jo fideles vos seré' de Trempe ACN / Marta Lluvich

Trempe. (ACN).- La exposición ***Els orígens de la llengua catalana***, que se puede visitar este febrero en el Ayuntamiento de **Trempe**, muestra los **primeros documentos escritos en catalán** y los reivindica como valor patrimonial de la lengua catalana. El **Jurament de Radulf Oriol a Ramon IV de Pallars Jussà** (1028-1047) que procede de Orrit y de Areny de Noguera es el primer documento escrito en catalán. La **exposición** también muestra a otros testigos del acceso del catalán en la escritura procedentes de núcleos del Pallars Jussà como Arbul, Mur o Conques. Sílvia Romero, concejal de Cultura del Ayuntamiento de Trempe, ha dicho que es inexplicable que estos conocimientos comprobados científicamente no avancen en manuales y libros de texto.

Romero ha defendido el reconocimiento para estos primeros documentos escritos en catalán y destaca su localización ya que la mayoría de los primeros textos conservados proceden del Pallars y del Alt Urgell, el área del antiguo obispado de Urgell. Se trata de juramentos de fidelidad y declaraciones de paz.

Un Pirineo prolífico

De los nueve primeros documentos publicados que se conocen en catalán, siete se sitúan en la zona del Pirineo occidental. Esta exposición muestra los documentos medievales de los siglos XI y XII, procedentes de la zona del Pallars Jussà, que contienen importantes fragmentos en catalán. El objetivo de la muestra es reivindicarlos como valor patrimonial de la lengua catalana.

Uno de los aspectos importantes para dar a conocer al gran público la existencia de estos documentos es la información sobre un momento clave en la historia de las lenguas: su acceso a la escritura.

El primer catalán escrito

El catalán fue aflorando de manera progresiva a partir del siglo IX en documentos escritos en latín, pero sobre todo a lo largo del siglo XI, cuando ya encontramos textos en que hay fragmentos significativos en catalán. El Jurament feudal de Radulf Oriol a Ramon IV de Pallars Jussà (1028-1047), el Jurament de compareixença (1031-1035) o el Jurament feudal de fidelitat de Ramon Guillem de Pallars Sobirà a Ramon V de Pallars Jussà (1047-1098). Estos documentos contienen partes destacables en catalán.

La exposición *Els orígens del català: Jo fideles vos serè* pone en relación los primeros textos escritos en catalán con el territorio de donde surgieron y con varios elementos arquitectónicos patrimoniales de la época. Esta muestra ha sido producida por los Ayuntamientos de Trempe y de Areny, las Diputaciones de Huesca y Lleida, y el Institut d'Estudis Catalans.

[Normas de participación](#)

2 Comentarios

Regístrate

4 conectados

Seguir	Compartir en	Comentar como

EXPOSICIÓN / EXHIBE TEXTOS ORIGINALES

Tremp recibe la muestra 'Els orígens de la llengua catalana'

► La exposición pretende dar a conocer los primeros textos escritos en catalán que proceden de la zona del Pallars Jussà

TREMP**L.M**

La Sala de Plens del Ayuntamiento de Tremp fue el escenario en el que ayer tuvo lugar la presentación en el municipio de la exposición itinerante que lleva por nombre *Els orígens de la Llengua Catalana: Jo fideles vos seré* y que pretende dar a conocer los primeros textos escritos en catalán, que proceden en su mayoría del área del Pirineo occidental. La muestra también quiere divulgar y hacer extensible a la sociedad diversas aportaciones que han hecho estudiosos y profesores universitarios, tanto de la zona de Lleida, del Institut d'Estudis Catalans así como también de Zaragoza, que sitúan el origen de la lengua catalana escrita en La Terreta, una zona que se extiende entre los municipios de Areny de Noguera (en Huesca) y Tremp (Lleida).

Esta exposición muestra documentos medievales de los siglos XI y XII, procedentes en su mayoría del Pallars Jussà, que son los primeros testimonios escritos del catalán. Se reivindica justamente que el primer texto escrito en lengua catalana proviene de la Terreta (concretamente de los núcleos de Orrit y Areny de Noguera) y es el Juramento de Radulf Oriol a Ramon IV de Pallars Jussà, datado entre el 1028 y el 1047, que ya está escrito en su mayoría en un catalán muy arcaico. La muestra se cierra con las *Homilies d'Organyà*, datadas de finales de siglo XII o principios del XIII,

AYUNTAMIENTO DE TREMP

La muestra itinerante llega a Tremp tras un gran éxito de público en Areny

documento que ha sido desde la antigüedad considerado el primero escrito en catalán.

El acto mediante el cual se celebró ayer la llegada de la muestra itinerante a la localidad de Tremp reunió diversas personalidades entre las que se incluyeron el presidente del Institut d'Estudis Catalans, Joan Domènec Ros; el delegado del IEC en Lleida, Ramon Sistac y el jefe de la Oficina de Onomástica del IEC, Joan Antoni Rabella, que se encargaron de explicar y contextualizar la importancia de toda la documen-

tación como valor patrimonial de la lengua catalana.

Els orígens de la Llengua Catalana: Jo fideles vos seré se instala en Tremp después de haber sido inaugurada y expuesta con gran éxito de público en el Centre d'Interpretació de la Ribagorça en Areny de Noguera desde el pasado 28 de setiembre.

La exposición ha sido producida conjuntamente por los consistorios de Tremp y Areny de Noguera, las diputaciones de Huesca y Lleida y el Institut d'Estudis Catalans.

PATRIMONI REHABILITACIÓ

Els treballs de restauració en marxa i, a la dreta, el conjunt escultòric ja rehabilitat.

Vallbona comença a lluir la millor cara

Finalitzen les obres de rehabilitació de la façana romànica i ja s'actua a les frontals i els vitralls, així com la rosassa || La intervenció està pressupostada en uns 200.000 euros

X. SANTESMASSES

VALLBONA DE LES MONGES | El monestir cistercenc de Santa Maria de Vallbona està duent a terme una de les seues actuacions més vistoses per als turistes. La setmana passada van finalitzar les obres de restauració de la portalada romànica d'accés al temple, datada el segle XIII i atribuïda a l'escultor Ramon de Banyà. D'aquesta, en destaca el conjunt escultòric decorat amb arquivoltes amb un timpà amb un relleu de la Mare de Déu flanquejada per dos àngels, la intervenció dels quals ha anat a càrrec de la restauradora Violant Bonet. Després de la reha-

bilitació de la portalada, ara els treballs se centren en la pedra i els vitralls de les façanes nord i oest. Es tracta dels primers elements del monestir amb què es troba el visitant que arriba a Vallbona de les Monges, ja que conflueixen a la plaça del centre religiós. A la façana oest es du a terme la recuperació de la pedra dels murs i dels quatre grans finestrals d'estil gòtic. A la façana oest es troba la rosassa de l'església també d'estil gòtic. La restauració dels vitralls va a càrrec de Pere Valpérez. Aquestes obres, que van començar el setembre passat, està previst que conclouin el pròxim

maig. Quedaran pendents per falta de pressupost la restauració de les cinc tombes adossades a la façana oest i l'espai que conté la tomba blanca. Els tre-

balls estan dirigits per l'arquitecte del monestir, Carles Pubill, i el seu pressupost és de 200.000 euros finançats per l'Obra Social de La Caixa.

L'any 2013 va finalitzar la recuperació de la coberta de l'església afectada per filtracions d'aigua. El projecte va tenir un cost de 480.000 euros. Segons Carles Pubill, en un edifici d'aquestes característiques la restauració no s'acaba mai, per la qual cosa es planteja en un futur la recuperació de l'interior del temple, en especial de les zones afectades per les filtracions.

Cal recordar, en aquest sentit, que fa dos anys van haver d'invertir-se 135.000 euros amb caràcter d'urgència en la reparació de l'ala nord del claustre a causa de les humitats.

LES CLAUS

En marxa. Després de l'acabament de la restauració de la portalada romànica d'accés, els treballs se centren ara en la rehabilitació de la pedra i els vitralls de les façanes nord i oest. Aquestes obres està previst que conclouin el pròxim mes de maig.

Pendents. Per culminar el projecte global de restauració del monestir de Vallbona de les Monges està pendent el finançament de dos milions d'euros, la major part dels quals s'hauran de destinar a la recuperació de la coberta interior de l'església.

LLENGUA EXPOSICIÓ

Tremp mostra els orígens del català escrit

TREMP | L'exposició *Els orígens del català: Jo fideles vos seré*, que es pot visitar fins al 28 de febrer a l'ajuntament de Tremp, mostra plafons amb còpies dels primers documents escrits en català i els reivindica com a valor patrimonial d'aquesta llengua. *El Jurament de Radulf Oriol a Ramon IV de Pallars Jussà (1028-1047)* procedent d'Orrit i d'Areny de Noguera és el primer document escrit en català. L'exposició també mostra

altres testimonis de l'accés del català a l'escriptura procedents de nuclis del Pallars Jussà com Arbul, Mur o Conques.

En aquest sentit, dels nou primers documents publicats que es coneixen en català, set se situen a la zona del Pirineu occidental. La mostra relaciona els primers textos escrits en català amb el territori del qual van sorgir i amb diversos elements arquitectònics patrimonials de l'època.

L'exposició 'Els orígens del català: Jo fideles vos seré' pot visitar-se al vestíbul de l'ajuntament.

Agència Catalana de Notícies

El portal de l'ACN utilitza cookies per oferir una millor experiència de navegació. Al navegar pel web, acceptes l'ús de les cook

[Acceptar](#)

29.01.2014 - 10.08 h

Una exposició divulga els primers textos escrits i els reivindica a valor patrimonial de la llengua catalana

Daten dels segles XI-XII i són els primers testimonis escrits en català

LLUVICH, MARTA - ACN · ID 739296

Tremp (ACN).- L'exposició "Els orígens de la llengua catalana", que es pot visitar a febrer a l'Ajuntament de Tremp, mostra els primers documents escrits en català i en destaca el seu valor patrimonial de la llengua catalana. El Jurament de Radulf Oriol a Ramon Pallars Jussà (1028-1047) que prové d'Orrit i d'Areny de Noguera és el primer document escrit en català. L'exposició també mostra altres testimonis de l'accés del català a l'escriptura procedents de nuclis del Pallars Jussà com Arbul, Mur o Conques. Sílvia Romero, responsable de Cultura de l'Ajuntament de Tremp, ha dit que és inexplicable que aquests coneixements comprovats científicament no avansin en manuals i llibres de text.

Romero ha defensat el reconeixement per aquests primers documents escrits en català i en destaca la seva importància perquè la majoria dels primers textos conservats provenen del Pallars i de l'Alt Urgell, l'àrea de l'antic bisbat d'Urgell tracta de juraments de fidelitat i declaracions de pau.

Dels nou primers documents publicats que es coneixen en català, set se situen a la zona del Pirineu occidental. L'exposició mostra els documents medievals dels segles XI i XII, procedents de la zona del Pallars Jussà, que són importants fragments en català. L'objectiu de la mostra és reivindicar-los com a valor patrimonial de la llengua catalana.

Un dels aspectes importants per donar a conèixer al gran públic l'existència d'aquests documents és la informació clau en la història de les llengües: el seu accés a l'escriptura.

El català va anar aflorant de manera progressiva a partir del segle IX en documents escrits en llatí, però sobretot del segle XI, quan ja trobem textos en què hi ha fragments en català significatius. El Jurament feudal de Ramon de Castellà d'Areny i d'Orrit, a Ramon IV de Pallars Jussà (1028-1047), el Jurament de compareixença (1031-1033) i el Jurament feudal de fidelitat de Ramon Guillem de Pallars Sobirà a Ramon V de Pallars Jussà (1047-1098). Aquests documents contenen parts remarcables en català.

L'exposició "Els orígens del català: Jo fideles vos seré" posa en relació els primers textos escrits en català amb els llocs d'on van sorgir i amb diversos elements arquitectònics patrimonials de l'època.

Aquesta mostra ha estat produïda pels Ajuntaments de Tremp i d'Areny, les Diputacions d'Osca i Lleida, i l'Institut d'Estudis Catalans.

Afegeix	Descarrega	Comparteix	
-------------------------	----------------------------	----------------------------	--

ETIQUETES D'AQUESTA NOTÍCIA

Secció/Subsecció: [Cultura](#)

Territori: [Alt Pirineu i Aran, Catalunya](#)

Comarca: [Pallars Jussà](#)